

Silencis d'arena nua...

Lluís S Bosch

Ernest Pibernat

Silencis d'arena nua...

Lluís S Bosch
Ernest Pibernat

Edicions Cal·lígraf
Figueres, 2018

Primera edició — març 2018

A la Maria, el meu somni.

A la Lúdia, dona de les meves vides.

Publicació

Edicions Cal·lígraf, SL
Monturiol, 2, 1er 1a
17600 Figueres
Tel. (0034) 615 261 764
www.edicionscalligraf.com
info@edicionscalligraf.com

**Disseny de la col·lecció
i maquetació**

Jaime Vicente

Imatge de coberta

Sara Salip

Impressió

DC PLUS, Serveis Editorials

ISBN

000

Dipòsit legal

000

© del text

Lluís S Bosch
Ernest Pibernat

© de les il·lustracions

Sara Salip

© d'aquesta edició

Edicions Cal·lígraf, SL

*Queda rigorosament prohibida,
sense l'autorització per escrit
dels titulars del copyright, la
reproducció parcial o total
d'aquesta obra per qualsevol
mitjà o procediment,
incloent-hi la reprografia
i el tractament informàtic.
Les infraccions d'aquests
drets es troben sotmeses a les
sancions establertes a les lleis.*

*Let it suffice
What we behold is censured by our eyes.
Where both deliberate, the love is slight:
Who ever loved, that loved not at first sight?*

CHRISTOPHER MARLOWE

*O cunning love, with tears thou keep'st me blind,
Lest eyes well-seeing thy foul faults should find.*

WILLIAM SHAKESPEARE

Taula

	Pròleg	15
I	CADÈNCIA	24
II	TÈBIA	26
III	VAPORÓS	28
IV	ARENA	29
V	ROENT	30
VI	FOSCA	32
VII	RAIG	36
VIII	TRÈMUL	37
IX	PREGONS	38
X	TINTS	40
XI	NUA	44
XII	CENDRA	45

XIII	AROMA	46
XIV	LLEU	50
XV	DOL	51
XVI	RADIANT	52
XVII	MATÍS	54
XVIII	VIGORÓS	56
XIX	FRÀGILS	57
XX	OMBRES	60
XXI	BRILL	61
XXII	NOCTURN	62
XXIII	AROMA	64
XXIV	LLEU	65
XXV	LLASSAT	68
XXVI	PODER	69
XXVII	DESTEMPS	70
XXVIII	FLAMEJATS	72
XXIX	ÀRID	74
XXX	RECORD	75
	SONET A QUATRE MANS	77
	Autoria dels poemes	79

Pròleg

Jacques Maritain, que també fou estudiós de l'epistemologia del fet poètic, afirmava que tota creació lírica, a part de la mimesi aristotèlica, parteix d'una experiència subjectiva que, conscientment o no, ressona a dins nostre i té una virtut germinativa. El poeta, doncs, parteix de la realitat captada pels sentits per després transcendir-la a una recreació des de la seva pròpia identitat, que no és mai estàtica. Dic això, perquè *Silencis d'arena nua* és el resultat d'una confluència de dues veus —la d'Ernest Pibernat i la de Lluís S. Bosch— que, ben acordades, constitueixen no pas un diàleg sinó una harmonia de duet.

I a fe que l'efecte és enriquidor, com ho és el riu que s'esdevé de dos confluents. Hi ha, efectivament, un comú punt de partida que té com a marc escènic objectiu els elements d'un entorn amable, preeminentment marítim, sota l' ampla volta d'un cel esbataonat, i com a interlocutora a qui s'adreça, la dona, entre la idealització i la sensualitat sublimada, com en un

llenç de Dante Gabriel Rosetti. I del decadentista, al gran Dante, el que a la baixa edat mitjana preconitzà, entre la seva magna obra, «il dolce stil nuovo», amb l'exaltació angelitzadora de la dama. Al sonet II, llegim:

És dolça i és gentil i tan discreta
que duu l'encant d'un déu majestuós
dins d'un esperit amb el cor de poeta.

I ens revé, immediatament, el sonet de Dante Alighieri:

*Tanto gentile e tanto onesta pare
la mia donna quand'ella altrui saluta,
ch'ogne lingua devèn tremando muta, (...)*

Tanmateix, *Silencis d'arena nua*, s'inscriu en un intimisme recolzat en tres eixos: l'especulatiu (que reflexiona, majoritàriament, sobre la volatilitat del temps des d'una perspectiva moral), el discursiu (que gira al voltant de la (in)capacitat de la comunicació personal, i el confessional (adreçat a un tu que actua com a espai reflex generador, al seu torn, de de l'abocament de la veu poètica. En aquest context, hi trobem una intertextualitat en la línia de l'anomenada «poesia de l'experiència», de Gabriel Ferrater, de Joan Vinyoli (en la seva darrera etapa) i de Miquel Martí i Pol (a partir de *L'hoste insòlit*, publicat el 1978). Hi ha, en el poemari de Lluís S. Bosch i Ernest Pibernat una voluntat d'esgarrapar el present, d'esprémer-lo,

no pas per sublimar-lo, sinó com a conjur per a vèncer la solitud eixarreïdora. «No estàs sola si algú et pensa», sentència la veu poètica al poema XII. Emperò, hi ha també una recança per la caducitat del temps, que plana com una ombra de voltor damunt l'efusió del goig, i és llavors que apunten el recel i la sospita:

Em veig suspès per l'esquelet de fils
i observo lentament el teu vestit
de lli com dansa estès al lent compàs
del vent. Jo sé que sóc la teva presa.

És el recel i la recança que expressa Joan Vinyoli al poema «Vincles», a *Tot és ara i res*:

Som instrument d'alguna força
que ens té a les mans,
lliurant-nos l'un a l'altre,
guardant-nos l'un de l'altre.

La naturalesa sovint és tractada com a testimoni amable, com a espai provident que arrecera i exorna, a la faisó d'un *locus amoenus* anacreòntic o trobadoresc. És llavors que la versemblança del llenguatge quotidià es trasmuda en mots intensament connotatius, d'un efectivisme que va més enllà de la funció preciosista i que crea una atmosfera a mig camí de la sensorialitat i la sensualitat:

Escriurem versos damunt les aigües clares
 dels estanys més PREGONS a l'horabaixa.
 Reposarem els cossos nus arran de sorra,
 sota un jaç d'espígols i joncs, a trenc d'albada;
 (poema IX)

Fixem-nos en el mot PREGONS, escrit en majúscules. Aquí entrem en l'àmbit del joc formal i semàntic, en el que podem anomenar segon nivell de percepció lectora. En efecte, cada poema conté un mot escrit així. Si els resseguim i confegim en una sola tira, observarem que en surt una seqüència amb sentit propi i, per tant, diferenciat. Una invitació al joc, en definitiva.

Al llarg del poemari, avança la dicotomia vitalisme-desig, per una banda, i escepticisme-caducitat per l'altra, que es troben a mercè del temps, entès aquest tant en el sentit abstracte com en el de trànsit estacional. Hi ha, anàlogament, una dilogia en el plantejament de l'actitud de l'enamorat —l'única veu que s'expressa— amb la de la dona només entrevista com darrere un vel tenyit d'irrealitat. És una mena d'estira-i-arronsa desigual, a batzegades. Així, al poema XX, la veu poètica confessa:

Hem adormit els records més fràgils
 en un son del tot inabastable,
 on tot són ombres, fugisseres i magres (...)

Tanmateix, just dos versos més avall, en el mateix poema, gira el rumb i afegeix:

però tornaran les tardes caloroses d'estiu
 i vetllarem les fonts i els rius i les mirades...
 I viurem les hores en plenitud excelsa,
 com abans que fossin denses, feixugues, covardes
 com el plor que ens solca avui la galta.

Aquest combat entre els dos vessants del sentiment d'amor es decanta, en els darrers poemes (XXV a XXX) cap a la primera banda (escepticisme i irreversibilitat del temps). Shenstone ens recorda que «l'amor és un clima plaent, però variable» i ja Plaute feia avinent que és «abundós de mel i de fel». Diríem que el jo poètic dels autors de *Silencis d'arena nua*, entre l'ideal de l'amor correspost i la seva absència, s'estima més l'amor dissortat, a la manera d'alguns trobadors com Bernat de Ventadorn i, dos-cents anys més tard, a l'alba del renaixement, de Petrarca amb el leitmotiv de la «pioggia di lagrimar». Aquest amor sofrent, enmig el torcebraç, intervé, en aquest poemari, sense escarafalls —llevat de dos poemes—, ja que amb l'assumpció de l'absència com a catalitzadora de la memòria evocativa, ni es renuncia a la corporeïtat com aconsellava Rilke, ni es queda en la banalitat d'un episodi de folgança. Els ulls, amb tots els altres sentits, creen els vincles amb una realitat desfermada d'una multitud d'hiperestèsies.

Poesia dels sentits? Si, però com a correlats d'una efervescència interior, dialèctica, a estones àvi-

da i vitalista, a estones exsangüe i en lassitud. Poesia de l'instant que actua com una espurna que inflama, esvanívola, la foscó sense horitzons:

Per un instant, només, en el brill dels teus ulls,
tot s'esdevé present: els embats i els esculls,
el passat i el futur, l'avenir del moment.

(poema X)

Tocant als aspectes propis de l'estilística i els recursos expressius, val a destacar el ventall de figures que hi subjeuen. Hi sovinteja la combinació d'imatges i comparacions entre un primer element de caràcter concret i sensible i un de segon, abstracte o eteri, que fa de nucli semàntic. En són exemple seqüències com «pleniluni de plaer», «gorgs del meu descans», «els dits del pensament», «amb unghes de dol»... També hi destaca la junció d'elements complementaris, però provinents de camps semàntics diversos, amb la consegüent efectivitat descriptiva: «la veu del teu perfum», «la dona pinta, nua, les pors i les misèries», «el cel es mig enruna»... D'altra banda, l'ample ventall lèxic (cultismes, preciosismes, mots de diferents estàndards) motiva eficientment la receptivitat del lector/a. Poemari escrit a quatre mans, que culmina amb un darrer poema teixit amb paraules recopilades de tots i cadascun dels que el conformen, els autors saben fer difícilment destriable distingir quin dels dos (o tots dos alhora?) ha estat l'arquitecte de cadascuna de les composicions.

Silencis d'arena nua bascula entre l'emotivitat i l'anàlisi de quelcom tan universal com és la realització personal per mitjà de la recerca de l'amor i la bellesa. Sense aquesta motivació, seria quelcom embrionari, utòpic, la poesia. Gràcies a ella els nostres autors, poden articular, en paraules seves, les expectances que ens configuren com a humans, com són els "dies nervats que caben en un vers".

Ens hem quedat amb ganes d'un nou poemari.

JORDI PLA

Silencis

I

Acull la meva ofrena,
 aprèn-te el so dels mots com una prèdica,
 són el primer sospir
 d'una veu despullada,
 l'ànima extasiada del meu cos.

Percep els mots que t'obren
 els ulls que vull bullents i assedegats,
 t'il·luminen el cor
 i ressonen en tu
 penetrants i roents. Ets tu qui em parla
 des del jo més pregon,
 qui m'inspira l'àle amb la CADÈNCIA
 d'aquests sons compassats
 que llisquen a batecs
 pel cervell, el coll, el pit i les mans.

Tu, aire de la nit!
 fes de guia dorment del teu secret,
 no t'aturis, segueix,
 regala'm les paraules
 suspeses en la teva veu ardent.

Després, em rendiré
 a la pau serena dels cants sentits,
 reclinaré el meu cap
 damunt teu i em diràs:
 «Jo seré qui jutjarà els teus silencis.»

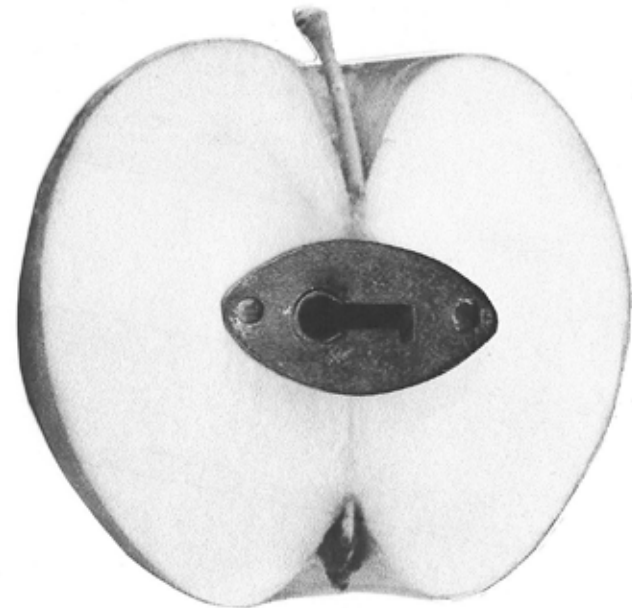
II

Hi ha una amant més enllà dels grans esculls,
 una amant subtil, bella i propera,
 que escriu versos de solemne manera,
 vessant la tinta, suau, als verges fulls.

El temps s'espesseeix dins dels seus rulls
 i hi brollen perfums de primavera;
 sento l'escalf de la TÈBIA atmosfera
 que exhalen, colpidors, aquests seus ulls.

Ella és l'amant d'un regne fabulós,
 que guardo en una cambra prou secreta,
 tancada a pany i clau de ferro fos.

És dolça i és gentil i tan discreta,
 que duu l'encant d'un déu majestuós
 dins d'un esperit amb el cor de poeta.

III

No m'abstindré de retenir el delit
fervent i VAPORÓS que retruny tens
i a foc de malls pel tors i l'espina
si sé que algú, com tu, se'l vol fer seu.

Tinc l'afecte sotmès a l'escalfor
del teu esguard, sóc un cel destronat
per un sospir agredolç i incessant.

Proclamaré el moment abandonat
que s'escola entre els dits del pensament.

De cada instant, només en restaran
els sons silenciats de dues veus
sedoses que es fondran en la penombra
obscura d'aquest vers inextingible.

IV

A Laura, a Jim

Sabes, quisiera decirte tantas cosas,
sin palabras, sin gestos ni ademanes.

Quisiera que vieras, en mis ojos,
los lánguidos atardeceres de los estíos australes,
los blancos veleros ebrios de vientos
por entre las aguas turquesas de mares inventados...
y sentir el oleaje de un mar embravecido.

Quisiera hablarte sólo con el gemido de mi cuerpo,
tender, en la ARENA, nuestras almas voraces.
Sabes, hay tantas cosas en ti que me fascinan
que creo no poder abarcarlas juntas en el tiempo.

Cada segundo tuyo me seduce y me cautiva;
me estremezco como la noche al despertar el alba,
como las tardes grises de los inviernos más crudos.

Sabes, quisiera decirte tantas cosas
que quizás, por amor, ya no me atreva.

V

El coll m'és un embut que aprima els mots
 sostinguts a l'abisme dels meus llavis.
 I em fa no dir que vull ser l'ormeig
 ignífug del teu cos urpa a l'esquena
 pell sobre carn sentor dels teus cabells
 abrasadors l'àle del teu vestit
 salivera a bassals batec a clams
 la veu silent del pensament gemec
 contret i nu fluid reclòs clatell
 al descobert els sons callats el tast
 explorador dels relleus del teu sòl
 sanglot final perfum estès senyor
 del brill dels ulls de foc darrer habitant
 del vèrtex del compàs enyor dels dits
 notes de veu amb tints de gebre i menta
 bombolla de bany mirall dels secrets
 gotim extraviat. No em sent ningú?
 Diviso els sons gravats a foc ROENT
 en l'horitzó remot del firmament.
 Al meu davant, el rostre angelical.
 Només et goso dir: «Que bé t'escau
 aquest vestit.»

